

Харта за устойчив туризъм в България

Встъпление

Хартата за устойчив туризъм в България изразява желанието на подписалите я заинтересовани страни, участващи в процесите на развитие на туризма и устойчивото развитие в България да се обединят около изложените в Хартата водещи принципи и да поемат личен и институционален ангажимент да ги прилагат и следват в действията си.

Хартата има характер на етичен кодекс за участващите и е отворена за подкрепа от всички заинтересовани – местни власти, институции, представители на бизнеса и гражданското общество.

Първоначалната инициатива за Хартата датира още от 2013 г., когато първоначалната ѝ версия бе разработена в рамките на Обществения съвет към министъра на околната среда и водите. Настоящият текст на Хартата бе изработен през периода от м.август 2023 г. до м.март 2024 г., с участието на народни представители, експерти на Министерството на околната среда и водите (МОСВ), Министерство на туризма (МТ), както и представители на Българския туристически съюз, Българска асоциация за алтернативен туризъм, Одисея Ин, Институт за анализи и прогнози на информационната среда в туризма, Асоциация на парковете и фондация “БлуЛинк”. През м.февруари 2024 г. изброените вече страни, както и Национален борд за туризъм и Българска туристическа камара, обсъдиха в детайли текста на Хартата на кръгла маса, проведена съвместно от МОСВ и МТ. Хартата бе подписана официално на 02.04.2024 г. в МОСВ.

Хартата за устойчив туризъм в България е отворена за присъединяване от публични и частни институции, местна власт, бизнес и организации с нестопанска цел, които се ангажират да сътрудничат за ефективното ѝ прилагане.

Включването като страна по Хартата за устойчив туризъм в България става чрез заявление за присъединяване, в което представител на съответната заинтересована страна декларира в свободен текст подкрепата си за нея и поема ангажимент да прилага и спазва принципите ѝ. Заявлението следва да бъде изпратено от законовия представител на съответната заинтересована страна до електронен адрес:

<harta.tourism@moew.government.bg> .

Всеки новоприсъединил се към Хартата може да заяви изрично желание да се включи в поддържането и популяризирането ѝ.

Пълен текст

Тук, подписалите тази Харта представители на държавните институции, местни власти, бизнес компании, неправителствени организации и други юридически лица, ангажирани в процеса на развитие на туризма и съхраняване на българското природно, културно - историческо наследство, се обединяваме около настоящата

Харта за устойчив туризъм в България

С подписването на Хартата, декларираме, че ще се ръководим в дейностите ни и в прилагането на международните, националните, регионални и местни политики, от изложените в нея принципи.

Настоящата Харта представлява отговор и подкрепа на:

- Европейските, национални, регионални и местни инициативи и обществени усилия за устойчиво развитие в сферата на туризма, опазването на околната среда и климата,
- Целите на ООН за устойчиво развитие,
- Европейската стратегия за биоразнообразието за 2030 г.,
- [План-графика на прехода за туризма](#) според [доклад „Път на преход за туризма“](#),
- Многогодишния работен план на ЕС по Европейската програма за туризма до 2030 г., както и на
- Глобалния етичен кодекс на Световната организация по туризъм към ООН,
- [Декларация от Глазгоу](#) относно климатичните действия в туризма и
- [Меморандум за устойчиво развитие на българския туризъм](#) чрез опазване на природното и културното-историческото наследство.

За нас развитието на туризма по устойчив и опазващ природата начин е сред приоритетите на България, съобразно основната цел, заложена в Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за периода до 2030 г.

Паралелно с ползите от туризма за различните заинтересовани страни – бизнес, неправителствени организации, структури, местни общности, общински, регионални и други държавни институции, и др., наша основна задача е гарантирането на обмислено и последователно планиране на развитието му. То трябва да стъпва върху:

- устойчиво и отговорно ползване на ресурсите;
- минимизиране на натиска върху природата и антропогенната среда в резултат от развитието на туризма, основавайки се на българското и европейското законодателство;
- минимизиране на въздействията, водещи до изменения в климата и адаптация към измененията на климата;
- овладяване на замърсяването свързано с използването на пластмасови изделия за еднократна употреба, което трябва да стане съществена част от политиката в хотелиерството, ресторантьорството, събитийния туризъм и свързаните с туризма бизнеси от сферата на услугите и хранително-вкусовата промишленост, като се адаптира и законовата рамка;

- цялостно интегриране на туризма в планирането и в стратегия за устойчиво развитие на Р. България, включващо дългосрочно стратегическо планиране и мониторинг и оценка на въздействията върху околната среда.

Нашата визия е да превърнем България в желана целогодишна туристическа дестинация за устойчив туризъм, съхраняваща и използваща природното и културно--историческото си наследство по отговорен начин, с максимална полза за приемащите местни общности и дестинации.

Осъществяването на визията ни включва:

- *Утвърждаване на България като туристическа дестинация с характерна идентичност на основата на съхранени, автентични и социализирани природни и културно-исторически забележителности;*
- *Устойчиво развитие на регионите чрез разумно използване на ресурсите и развитие на модерна и щадяща природата туристическа инфраструктура;*
- *Постигане на високо ниво на чувствителност към опазването и използването на природното и културно-историческо наследство и полза за местните общности,;*
- *Разработване и предлагане на висококачествен и атрактивен туристически продукт;*
- *Съществено подобряване на достъпността до дестинациите с релсов или друг обществен транспорт.*

Нашата мисия:

Ангажираме се да приведем дейността си в пълно съответствие със законовите изисквания и принципи на българското, европейското законодателство в дейностите си по развитие на туризма, опазване на природата и популяризиране на природното и културно-историческото наследство, с гарантирана прозрачност и отчетност към обществеността и конструктивен диалог между заинтересованите страни.

Ангажираме се да работим за създаването на условия за устойчиво развитие на дестинациите и туристическите райони, повишаване на конкурентоспособността на туристическия сектор и качеството на туристическия продукт.

Принципи:

Ангажираме се за прилагане следните основополагащи принципи на Хартата за устойчив туризъм в България:

- **Принцип на споделените ценности**

Подписалите настоящата Харта споделят и подкрепят визията, мисията и принципите на документа.

- **Принцип на навременно включване на гражданите и заинтересованите страни**

Подписалите настоящата Харта се ангажират при планиране и изпълнение на действията си по отношение на туристическия продукт, да осигуряват равни възможности и ефективни механизми за информиране и активно включване на гражданите и всички заинтересовани страни.

- **Принцип на планиране за устойчиво развитие**

Подписалите настоящата Харта се обединяват в решението си да анализират и планират дейностите си в областта на развитие на туризма и популяризиране на природното и културно-историческото наследство на България в дългосрочен план, спазвайки принципите за устойчиво развитие.

- **Принцип на интегриран подход и защита на обществения интерес**

Страните по Хартата подкрепят и се ангажират да работят за справедливо разпределение на ангажиментите. Приемат да прилагат междусекторен, интегриран подход, да насърчават публично-частни партньорства в сферата на туризма, да създават среда и механизми, гарантиращи реализирането на действащи системи за управление и контрол на основни елементи на околната среда, и да обезпечат приоритет на обществения над частния инвеститорски интерес.

- **Принцип на експертно информиран избор**

Подкрепящите Хартата се ангажират да планират и/или осъществяват дейности и политики за развитие на туризма въз основа на достатъчна научна информация и експертиза по въпросите, засягащи природното и културно-историческо наследство, вкл. защитените територии и обекти.

- **Принцип на растежа в полза на местните общности**

Подписалите Хартата способстват за насърчаване и подпомагане на растежа и развитието на туристическите райони с цел повишено благоденствие на местните общности и насърчаването на малките и средните предприятия в тях.

- **Принцип на високата добавена стойност**

Подписалите Хартата работят за насърчаване на икономически растеж, основаващ се на решения с висока добавена стойност за местната икономика, природа и общност.

- **Принцип на опазване**

Защитените територии и обекти са едно от най-големите богатства на България. Подписалите Хартата се ангажират да развият туристическа дейност като обезпечат като минимум стриктно спазване на режимите, въведени чрез законите за опазване на природните и културни територии и обекти, заповедите за обявяване, плановете за управлението им и други приложими нормативни изисквания и регламенти за тази цел.

- **Принцип на природосъобразна и дигитална достъпност**

Подписалите Хартата способстват за осигуряване на достъпност до туристическите обекти чрез природосъобразен релсов, електрически или друг обществен транспорт. Подписалите Хартата насърчават и обезпечават интернет свързаност и лесен достъп на потребителите до туристическия продукт чрез масово достъпни технологии и приложения, без те да се превръщат в ограничение или пречка.

- **Принцип на нулевото въздействие**

По силата на този принцип подписалите Хартата въвеждат и прилагат системи за избягване, намаляване и устойчиво събиране, рециклиране и преработване на отпадъците, намаляване на шумовите и други вредни въздействия върху околната среда и климата, от туристическия продукт, в съответствие с екологичното законодателство и зелените иновации в туризма.

- **Принцип на добрите практики**

Подписалите Хартата се ангажират да споделят, обменят и прилагат добри практики, които отговарят на най-високите международни стандарти, научни постижения и изследвания в областта на устойчивия туризъм..

София, 02.04.2024 г.

Юлиян Попов

Министър на околната среда и водите

Ирена Георгиева

Заместник министър на туризма

Георги Николов

Председател на УС, Българска туристическа камара

Д-р Десислава Алексова

Упълномощен представител на Асоциация на парковете в България

Доцент д-р Димчо Тодоров

Председател, Българска асоциация на експертите в туризма

Павел Антонов, PhD

Управляващ редактор, Фондация “БлуЛинк”

Доц. Д-р Румен Драганов

Директор, ИАПИСТ при УНИБИТ